

דבר המפמ"ר

ד"ר דורית טייטלבוים מנהלת תחום דעת כימיה, המזכירות הפדגוגית, משרד החינוך

שלום רב,

בתחילת דבריי אני רוצה לברך את ד"ר רחל ממלוק-נעמן ואת צוות המרכז הארצי למורי הכימיה במכון ויצמן למדע, על הזכייה במכרז של משרד החינוך להפעלת המרכז הארצי בשנים הקרובות.

בימים אלו, ערב פסח, אנו נמצאים לקראת סיומה של שנת הלימודים תשע"ד. כפי שפורסם בחוזר מפמ"ר, תשע"ד, התחלנו השנה במהלך משמעותי לקידום ניסויים ברמה 3, במסגרת של מבנית מעבדת החקר. על מנת לעודד מורים להצטרף למהלך זה, החלטתי כי ניסוי אחד ברמה 3 יחליף 3 ניסויים ברמה 2 מלא. מעל ל-20 מורים מכל רחבי הארץ הצטרפו וקיבלו תמיכה אינטנסיבית מהמדריכה יונת שמאי. חלק מהליווי נעשה במסגר פורום אינטרנטי סגור. המורים שבחרו ליישם את רמה 3, מדווחים על למידה מעמיקה, עניין והנאה שלהם ושל תלמידיהם. בחופשת הקיץ נקיים יום עיון מיוחד להצגת הפעילות ברמה 3. כל מורי הכימיה יוזמנו לקחת חלק ביום עיון זה.

בנוסף התקיימו במהלך השנה פעילויות רבות במקצוע הכימיה. אציין חלק מהן כאן:

(1) כנסי תלמידים - שבעה כנסים התקיימו השנה ברחבי הארץ: בירושלים, ברמת גן, בקריית גת, בנתניה, בטירה, ביהוד ובאשדוד. התלמידים נהנו מאוד והפגינו ידע רב בהצגת עבודותיהם. בכל הישובים עורר הכנס הדים מקומיים רבים, תודות ליוזמי הרעיון ולמורים שהפעילו זאת בשטח!

(2) הכנס הארצי של מורי הכימיה - הכנס השנתי של מורי הכימיה התקיים השנה בשושן פורים. בכנס נכחו מדריכים, מורים ותיקים וחדשים ופרחי הוראה מהאוניברסיטאות השונות. בכנס שמענו הרצאות מעניינות מחוקרים וממורים, והוענקו מגוון פרסים: למורים מצטיינים הוענקו פרס מנדלר ופרס גרינשפון; הפרס ע"ש איטן פלד ופרס החברה הישראלית לכימיה הוענק לתלמידים על כתיבת עבודות גמר מצטיינות, ולתלמידים מהמגזר הערבי שהעפילו לשלב הגמר בכימיה - הוענק פרס עאסי. תודות לד"ר רחל ממלוק נעמן ולצוות המרכז הארצי.

(3) פעילות בכימיה במסגרת הנושא השנתי של משרד החינוך: "האחר הוא אני" - בתי ספר שבהם לומדים כימיה ברמת 5 יח"ל ואשר מבצעים את מבנית מעבדת החקר, הוזמנו להגיש בקשות למשרד החינוך, לתקצוב פעילות של הכנת קרם ידיים עם אוכלוסיות שונות. כל בית ספר שעמד בקריטריונים הנדרשים תוקצב בסך 3,000 ש"ח לצורך זה. בימים אלו יוצאות הפעילויות הללו לדרך.

(4) תחרות הכימיה - כנהוג בשנים האחרונות, גם השנה התקיימה

תחרות הכימיה. ברכות לזוכים! בימים אלו מתחילות ההכנות של קבוצת תלמידים מצטיינת לקראת האולימפיאדה הבינלאומית. הקבוצה נבחרה מתוך התלמידים שהעפילו לשלב הגמר. בקיץ ייצגו אותנו ארבעה תלמידים באולימפיאדה הבינלאומית שתיערך ביולי [בהאנוי שבוייטנאם](#). תודות לפרופ' זאב גרוס, מהפקולטה לכימיה בטכניון.

(5) "יש לנו כימיה - כימיה, תעשייה וסביבה בראי החברה והפרט" - התחרויות במסגרת הפרויקט "יש לנו כימיה" הסתיימו. בכנס הסיום הוכרזו הזוכים. ברכות לזוכים ולמוריהם! התחרות התנהלה בחמש קטגוריות שונות: הכנת כרזות, כתיבת מאמרים, צילום סרטונים, הפקת צילומים וביצוע מעבדת חקר ברמה גבוהה. לראשונה התקיימה השנה הצבעה אינטרנטית בתחרות הצילומים. כל הצילומים שהעפילו לשלב הגמר, הועלו לאתר מפמ"ר כימיה והועמדו להצבעה של הקהל הרחב - תלמידים, מורים, הורים ועוד. תודות לד"ר מירי קסנר ולצוות הפרויקט.

(6) "הטובים לכימיה" - מפגשים עם כימיה בתעשיית התרופות באדיבות חברת טבע תעשיות פרמצבטיית. כימאים העובדים בחברת טבע הגיעו לבתי ספר למפגשים ולהרצאות עם תלמידים והורים. תלמידים מבתי ספר שונים הגיעו לסיור במפעל החברה וזכו לראות מקרוב את הנעשה בו.

(7) כנס ננו-ישראל - כנס ננו-ישראל הוא כנס מקצועי המיועד לעוסקים בתחום התעשייה והאקדמיה. השנה הוזמנו תלמידים ומורים לכימיה להגיע לכנס, לשמוע וללמוד על המחקר בחזית המדע. במהלך היוםיים השתתפו בכנס 200 תלמידים ומורים. זה היה מחזה המרחיב את הלב לפגוש את התלמידים והמורים בכנס, כשהם נכנסים להרצאות העוסקות בחזית המדע, מקשיבים ולומדים. תודה רבה למארגנים וליוזמים, ביניהם ד"ר רון בלונדר!

בנוסף לכל הנ"ל, ייתכן ששמעתם על הפעילויות האלה: [יום המול](#), שפיץ כימיה, [כימאי החודש](#), כימ-טק, פעילות של המחלקה לכימיה ממכון ויצמן בבית ספר בפתח תקווה ועוד. אם תרצו לדעת יותר, צרו קשר עם המדריכים והתעדכנו.

תיארתיה פה על קצה המזלג את העשייה הרחבה בהוראת הכימיה במהלך שנת תשע"ד, ועוד היד נטויה. בעזרתכם, המורים, נוכל להמשיך לפתח ולהתפתח ולקדם את המקצוע למחוזות חדשים וטובים יותר. לקראת הקיץ נכונות לנו פעילויות נוספות במסגרת השתלמויות הקיץ. אני מצפה לפגוש אתכם אישית ולראות אתכם לומדים ונהנים.

פסח כשר ושמח! פסחא שמח! חג הנביא שועיב שמח!

בהצלחה בבגרויות!